

Начмиддин
Салоҳиддинзода

МУҚАДДАСОТИ ВАТАН

Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

USAID
АЗ МАРДУМИ АМРИКО

НАҶМИДДИН
САЛОҲИДДИНЗОДА

МУҚАДДАСОТИ ВАТАН

Рассом
Сайёра Имодинова

ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2018

УДК 9тоҷик+342+891,550

ББК 63,3(2тоҷик)+67,99(2тоҷик)01+84тоҷик 7-4

С-26

С-26. Наҷмиддин Салоҳиддинзода. Муқаддасоти Ватан – Душанбе, Маориф, 2018. 28 сах.

ISBN 978-99947-1-564-0

© Маориф, 2018

МУҚАДДАСОТИ ВАТАН

Аввали баҳор буд. Барфҳо об шуда, шамоли андак саҳт, аммо гарму форам мевазид. Аз атроф бўйи баҳор меомад. Ҳама гӯё ҷон ва рӯҳу тавон мегирифт. Ба ҷӯшу хурӯш меомад. Хусусан, дили мо, бачагон қарор надошт. Аз хонаҳо ба кӯча мебаромадем. Ба саҳрову ҷойҳои васеъ мерафтем. Бодбарак сохта, ба ҳаво сар меоддем.

Вақте ки бодбаракҳои мо дар дами бод алвонҷ мезаданд, риштаи онҳоро ба даст печонида, гоҳ ин тараф, гоҳ он тараф мекашидем. Бодбаракҳо низ гоҳ ин сӯ, гоҳ он сӯ ва гоҳ пасту гоҳ боло мешуданд. Гӯё ба рақс мебаромаданд, кифтак зада бозӣ мекарданд. Аз тамошояшон сер намешудем. Ба завқ меомадем. Нидову шавқу шодии мо ҳамаро пахш мекард:

— Бинед! Бинед! Бодбараки маро бинед!

— Эҳ, шумо бодбараки маро бинед!

— Бодбараки ман-чӣ? Ана, ана, чӣ хел боло, чӣ хел поин меравад!

Овози додаракам Сурушҷон аз ҳама баландтар буд. Шодӣ мекард, медавид, меафтоду боз бармехост. Аммо то ин дам кори маро хомӯш тамошо мекард.

Ман зери айвон коғазу ширеш, поре фанер оварда, бодбарак месохтам. Аввал коғазро бурида, ба ҷаҳор гӯшаи он ширеш мезадам. Сурушҷон ба ман ширеш ё пореи фанерро дароз мекард. Ҳангоме ки ба миёни бодбарак камонча сохта, аз ду бараш ришта баста, ба ришта дардарак мегузаронидам, аҷаб табассум мекард. Аз шавқ чашмони калон-калонаш барқ мезад. Магар таманное дошт. Аз ӯ пурсидам;

— Чизе мехоҳӣ, Сурушҷон?

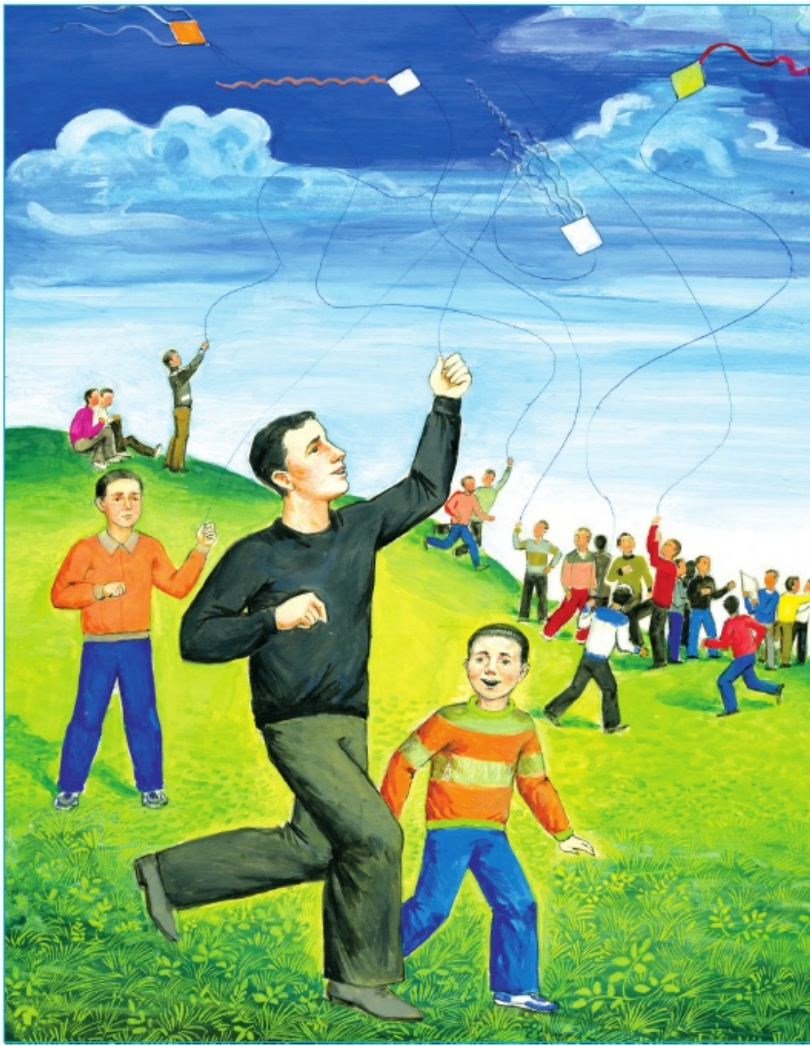
Бо табассуми ширин ҷавоб дод:

— Бале, ақсон. Мехоҳам бодбараке дошта бошам, мисли бодбараки шумо.

Аз шиддати шавқ нафасаш мегашт. Айни ҳол хоҳиши ӯро рад кардан мумкин набуд:

— Бисёр хуб. Ҳоло хона бирам. Коғазӣ калоне пайдо кун. Ҳамин ки бодбаракро фурувардам, аз қафоят зуд меоям.

Вақте ки ба хона омадам, дар дасти Сурушҷон харитае дидам. Харитаи калони Тоҷикистон.

Ҳайрон шудам:

— Чӣ кор кардӣ, Сурушҷон? Харитаро аз девор кандӣ?! Магар намедонӣ, ки падарам сахт меранҷад?...

Ранги рӯйи Сурушҷон дигар шуд. Дар ғояти хиҷолат гуфт:

— О-охир... аз модарам пурсидам...

— Чӣ-й?! Аз модарам пурсидӣ?

— Бале, ақҷон.

Ман аз қўча шодикунон омада гуфтам: Модарҷон, ба ман як қоғози калони калон лозим. Ақоям бодбарак месозад. Барои ман. Ана, баъд...

— Хуш-ш, баъд-чӣ?

— Модарам сари маро сила карданду гуфтанд: «Қони модар, намебинӣ, дасти ман банд. Нону самбўса мепазам. Худат ба утоқи кори падарат даро... Фақат як дона бигир. Бекораашро, фаҳмидӣ?».

подшоҳист. Гирдогирди он ҳафт ситораи дурахшон, ки дорои як олам маънию муҳтавост.

Огоҳ бош, ки ҳафт рақами муборак аст. Мисли ҳафт сайёра, ҳафт ганҷ, ҳафт осмон, ҳафт айвон, ҳафт гунбад, ҳафт авранг, ҳафт дарё ва монанди инҳо. Ана, ин офтобе, ки аз паси кӯҳсор тулӯъ мекунад, рамзи нишот, хуррамии ҳаёт, осоиш ва шукуфоии халқу кишвар мебошад. Кӯҳсор макони ганҷҳои фаровон аст. Пахта, яъне, пунба сарвати асосии мамлакати мо, хӯшаҳои гандум, рамзи хайру баракат, нишони серию пурӣ. Мана, китоб, ки миёни ин ҳама ҷойгир аст, мардуми соҳибфарҳанг ва бомаърифат будани моро нишон медиҳад.

Курсӣ низ нишони пояи давлатдорӣ, тахти подшоҳии мо — тоҷикон аз аҳди қадим аст.

Нишони давлатӣ дар пештоқи биноҳои Маҷлиси оӣ, вазоратҳо, ҳукуматҳои вилоятӣ, шаҳрӣ, ноҳиявӣ ва мақомоти давлатӣ устувор карда мешавад.

Сурушчон акнун гӯшу ҳуш шуда буд. Хомӯш, аммо бо чашмони пур аз меҳр нишони давлатиро аз китоб тамошо мекард. Магар аз тамошояш серӣ надошт, ки ниҳоят ангушти ишорат рӯйи Парчам гузошта, бо ҳаяҷон пурсид:

— Ана, ин.. Парчам... ин ҳам рамзи давлат?

— Бале, Сурушчон. Парчам низ рамзи давлат аст. Дар Парчам ҳар як ранг маънии худро дорад. Мана нигоҳ кун. Ранги сурх, рамзи мубориза, ҷоннисории халқ, баҳри озодӣ ва истиқлол. Ранги сафед, ин нишонаи бахту умеду орзу. Ранги сабз, нишонаи сарсабзӣ, нумӯ ва сарбаландӣ, некию хуррамӣ мебошад.

Парчам рӯзҳои ид, чашнҳо, мусобиқаҳои варзишӣ, вохӯриҳои давлатӣ, ҳангоми қабули меҳмонони фахрӣ барафрохта мешавад. Бин, Сурушчон, чун Нишон дар Парчам ҳам тасвири тоҷ ва ҳафт ситора дарҷ ёфтааст.

Лаҳзае хомӯш мондам, рӯ ба Сурушчон овардам, то шавқу эҳсоси ӯро батамом дарк бикунам.

Вай бо таачҷуб ба ман нигоҳ мекард, ки чаро ба суханам идома намедихам. Ман суханамро давом дода, пурсидам:

— Акнун аз муқаддасоти Ватан, яъне, рамзҳои давлатӣ, кадомаш ногуфта монд?

Сурушҷон дарҳол ҷавоб дод:

— Суруди миллӣ, ақоҷон. Аз телевизиону радио мешунавонанд, ман ҳам қатори онҳо меҳонам. Аллакай ин суруд ба ман аз ёд шудааст. Меҳоҳед ба шумо хонам?

Аз ханда худро базӯр нигоҳ доштам, чун суханони охиринаш дар ғояти ифтихор ва ҳадде сода буд. Бинобар ин, то ки наранҷад, зуд ба ӯ суол додам:

— Ку, бихон, Сурушчон, бихон!
Вай ҳамоно рост истода, бо овози ҷарангосияш
Суруди миллиро ба хондан оғоз кард:

Диёри арҷманди мо,
Ба бахти мо сари азизи ту баланд бод!
Саодати ту, давлати ту бегазанд бод!
Зи дурии замонаҳо расидаем,
Ба зери парчами ту саф кашидаем, кашидаем!

Зинда бош, эй Ватан,
Тоҷикистони озоди ман!

Барои нангу номи мо
Ту аз умеди рафтагони мо нишонай,
Ту баҳри ворисон ҷаҳони ҷовидонай.
Ҳазон намерасад ба навбаҳори ту,
Ки мазраи вафо бувад канори ту, канори ту!

Зинда бош, эй Ватан,
Тоҷикистони озоди ман!

Ту модари ягонаӣ,
Бақои ту бувад бақои хонадони мо,
Мароми ту бувад мароми ҷисму ҷони мо!
Зи ту саодати абад насиби мост,
Ту ҳастиву ҳама ҷаҳон ҳабиби мост, ҳабиби мост!

Зинда бош, эй Ватан,
Тоҷикистони озоди ман!

Ўро ба оғӯш кашида, таҳсин намудам:

— Офарин, Сурушчон, офарин! Ана, ин Суруди миллӣ ҳам аз муқаддасоти Ватан аст. Фаҳмо?

Аммо ту медонӣ, ки ин сурудро кадоме аз шоирони мо эҷод кардааст? Оҳанги он ба кӣ тааллуқ дорад?

Сурушчон аз хиҷолат боз сар ба зер афканд.

— Не, Сурушчон. Ту ин қадар шарм надор. Шояд, мисли ту бачаҳои зиёде бошанд, ки надонанд. Ё аҷаб не, фаромӯш карда бошанд. Ту агар нағз донӣ, ба рафиқонат мефаҳмонӣ. Хуб? Ана, гӯш кун. Суруди миллиро Шоири халқии Тоҷикистон Гулназар Келдӣ навиштааст. Сулаймон Юдаков ба он оҳанг бастааст. Тавлиди Суруди миллии мо 7 сентябри соли 1994 мебошад.

Суруди миллӣ дар тамоми ҷашну чорабиниҳои давлатӣ, дар боғчаву мактабҳо, муассисаву корхонаҳо бо тантана суруда мешавад. Ҳар субҳу шом радиою телевизиони Тоҷикистон барномаҳои ӯро бо Суруди миллӣ оғозу анҷом мебахшанд. Хулоса, мо бояд яктану як ҷон бошем. Ватани азизамонро бо тамоми муқаддасоташ чун гавҳараки ҷашм ҳифз намоем. Ҳеҷ нагузорем, ки як зарра, як ваҷаб хоки Ватани муқаддаси мо ба дасти душман афтад.

Ҳанӯз сухани ман ба охир нарасида, чизе ба хотири Сурушчон расид, ки гуфт:

— Акочон! Ватани азизро мо бояд муҳофизат кунем-а?!

— Бале! Гуфтам-ку, ҳама, тамоми кишвар бо Артиши миллӣ бояд яктану якҷон бошанд, зеро Артиши миллӣ шабу рӯз моро ҳушёру зиракона посбонӣ мекунад. Мардум ба он эътимоди комил доранд. Артиши миллии мо соли 1993 ташкил шудааст.

Ҳар сол 23 феврал-рӯзи таъсиси он ҷашн гирифта мешавад. Халқ бе Артиши миллӣ орому осуда нест. Мардони шуҷоатманди зиёде аз замонҳои қадим қаҳрамонҳои бемисле нишон додаанд. Номҳои онҳо дар саҳифаҳои таърих ҷовидона сабт

гардидааст. Чунончи: Шерак, Спитамен, малика Томирис, Деваштич, Муқаннаъ, Темурмалику Восеъ. Артиши миллии мо ҳам давомдиҳандаи анъанаҳои ана, ҳамон қаҳрамонони халқамон аст. Хидмат дар Артиши миллӣ ҳам қарз ва ҳам фарз аст.

Чун ба ҳаждаҳ расидӣ, бояд дар ин мактаби мардонагӣ обутоб ёбӣ. Ана, он вақт аз ту ҳам халқ, ҳам Президенти кишвар миннатдор хоҳад шуд.

Сурушҷон бо шавқ сухани маро бурида гуфт:

— Ақоҷон! Ҳоло Президенти мо кист, медонед? Ана, ман медонам! Президенти кишвари мо Эмомалӣ Раҳмон!

— Офарин, Сурушчон, офарин! Аммо Президентро киҳо интиҳоб мекунанд? Албатта, халқ. То имрӯз дар ҷумҳурии мо чанд Президент интиҳоб шудааст? Се Президент: Қаҳҳор Маҳкамов, Раҳмон Набиев ва Эмомалӣ Раҳмон. Фаҳмо? Акнун, боз чиҳоро доништан мехоҳӣ, Сурушчон?

— Бисёр чизҳоро, ақочон. Мехоҳам мисли шумо ба мактаб равам, хонам, ҳама чизро донам ва ба дигарон фаҳмонам.

Дар ин ҳангом аз хонаи шафат овози маҳини модарам шунида шуд. Магар аз суҳбати ману Сурушчон огоҳ буд, ки хушнуд менамуд:

— Офарин, фарзандони азизам. Ана, ҳамин хел ба ҳамдигар меҳрубон шавед, дар оянда инсонинек, донишманду баоброҳ хоҳед шуд. Шахси донишмандро ҳама дӯст медорад. Ў дар ҳама ҷо азиз аст. Биёед, хӯрок тайёр, азизони модар.

Нав сари миз нишаста будем, ки падарам омад. Тағйири либос карда, дасту рӯй бишуст. Салом дода, назди мо даромад. Аввал тугмачаи оинаи нилгунро пахш карду пас ҳамроҳи мо нишаст. Дар телевизор ҷамъомади бузургеро намоиш дода, Президенти кишварро истиқбол мекарданд. Суруди миллӣ садо медод. Сурушчон бо шавқ то хӯрок овардани модарам аз бари падарам гузашта, беист гап мезад:

— Падарҷон, ман бисёр чизҳоро медонам. Ҳа, медонам. Ана, ана! Президенти кишвари мо! Дидед, шинохтам! Ана, ҳама аз ҷо бархоста, Суруди миллӣ мехонанд. Ана, ана ҳамон Парчами миллии мо. Ана, Нишони давлатӣ! Тоҷ, курсӣ, кӯҳсор, офтоб, пахта, гандум... Дидед, ана ҳамаашро медонам. Инҳо ҳама рамзҳои давлатианд. Бале, муқаддасоти Ватан!...

Падарам бо таачҷуб ба ҳамаи мо нигоҳ мекард. Зоҳиран завқ мебурд. Модарам дар даст табақи хӯрок даромад. Чехрааш чун гули баҳор мешукуфт. Сари ман аз фахр ба осмон мерасид. Падарам якбора аз ҷой бархоста, Сурушҷонро бо ду даст бардошт. Аз пешонияш бўсид. Ба ҷойи худаш, аз ҳама боло шинонд. Дар хона гӯё ҷашне буд. Ҷашни дониши Сурушҷон.

**НАҶМИДДИН
САЛОҲИДДИНЗОДА**

МУҚАДДАСОТИ БАТАН

Муҳаррир — Малика Меликова
Мусахҳеҳ — Меҳри Саидова
Муҳаррири техникӣ — З. Саъдуллоев
Рассом — Сайёра Имодинова
Тарроҳ — Қосимхуча Назаров

Китобчаи мазкур бо кумаки мардуми Амрико бознаиш шудааст, ки он аз тариқи Оҷонсии ИМА оид ба рушди байналмилалӣ (USAID) расонида мешавад. Мазмун ва мундариҷаи китобча маҳсули муаллиф буда, метавонад бо нуқтаи назари USAID ва Ҳукумати ИМА мувофиқат накунад.

Китобча ройгон паҳн мегардад.

Ба чопаш 09.08.2018 иҷозат дода шуд. Андозаи 70×90 1/16.
Қоғази офсет. Чопи офсет. Гарнитураи мактабӣ.
Ҷузъи чопӣ 1,75. Адади нашр 5500 нусха.
Супориши № 98/2018.

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, ш. Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50.
E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ «Полиграф групп» ба таъб расидааст.
ш. Душанбе, к. Хувайдуллоев, 113.
E-mail: info@polygraph-group.tj

Китобча ройгон паҳн мегардад.

9 789994 715602

